

1. Indledning

Med vedtagelse af loven om kemiske stoffer og produkter i 1979 og efterfølgende ikrafttræden 1. oktober 1980 blev administrationen af bekæmpelsesmidler ændret. Tidligere blev bekæmpelsesmiddelansvaret vurderet især ud fra deres eventuelle skadelige virkninger på mennesker og husdyr, og vurderingen blev foretaget af giftnævnet. Efter 1. oktober 1980 skal vurderingen også omfatte de mulige skadevirkninger på miljøet i bredere forstand. Opgaven med at vurdere og godkende bekæmpelsesmidler er i medfør af loven delegeret til Miljøstyrelsen.

Den sagkundskab, som giftnævnet repræsenterede, og som fra mange sider i forbindelse med lovens revision blev vurderet meget positivt, blev søgt videreført ved oprettelsen af bekæmpelsesmiddelrådet, der siden sin etablering i 1981 har rådgivet Miljøstyrelsen i en række principielle spørgsmål vedrørende bekæmpelsesmiddeladministrationen.

Lovændringen sigtede først og fremmest på at tilvejebringe et grundlag for vurderingen af de mange tusinde kemiske stoffer, der i øvrigt bruges i det moderne samfund, snarere end at ændre på administrationen af bekæmpelsesmidler. Loven om kemiske stoffer og produkter indeholder derfor en række bestemmelser, som gælder generelt for kemiske stoffer, mens regler for godkendelse af bekæmpelsesmidler specielt er samlet i lovens kap. 7. Da den nye lov især drejer sig om de kemiske stoffer og produkter, der på daværende tidspunkt overhovedet ikke var regulerede, er loven ikke særlig præcis i sin angivelse af, efter hvilke kriterier inddragelse af miljøhensyn skal finde sted ved godkendelse af bekæmpelsesmidler, ligesom loven ikke giver særlige anvisninger på, hvorledes man skal forholde sig over for de mange bekæmpelsesmidler, der var godkendt af giftnævnet på grundlag af den tidligere bekæmpelsesmiddellovs mere begrænsede formålsbestemmelser.

Dette forhold adskiller sig ikke fra de forhold, der er gældende omkring godkendelse af særligt forurenende virksomheder efter miljøbeskyttelsesloven. Der er imidlertid det helt særlige problem ved bekæmpelsesmidler, at disse netop anvendes for at udnytte visse egenskaber ved midlerne, f.eks. deres evne til at dræbe visse uønskede dyre- eller plantear-

ter, egenskaber, som i forbindelse med godkendelse af en industrivirksomhed ville begrunde meget restriktive krav til udslip heraf. Alt i alt er det således ikke overraskende, at der siden lovens ikrafttræden har været forskellige problemer knyttet til at omsætte hensigten bag loven til administrativ praksis. Hertil kommer, at vore miljømæssige ambitioner i dag givetvis er større, end de var i slutningen af 70'erne, og jeg finder det derfor helt naturligt, at man i dag rejser spørgsmål om, hvorvidt den eksisterende lovgivning på bekæmpelsesmiddelområdet lever op til de ambitioner, vi i øvrigt har på miljøområdet.

Dette er, så vidt jeg kan se, baggrunden for det forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelsesmidlers brug, som blev fremsat af SF i sidste folketingssamling, og som i øvrigt gav anledning til beretningen fra Folketingets miljø- og planlægningsudvalg den 20. juni 1985, hvori jeg opfordres til at give udvalget en redegørelse om bekæmpelsesmidler.

Udvalget opfordrer mig i beretningen til at udarbejde en redegørelse om bekæmpelsesmidler, der skal afspejle den overordnede målsætning, dels at forbruget af bekæmpelsesmidler skal nedbringes, dels omlægges i retning af anvendelse af mindre skadelige midler. Desuden anfører udvalget, at yderligere forskning og undersøgelser af bekæmpelsesmidlers brug skal prioriteres højt.

Det er desuden blevet pålagt mig, at redegørelsen skal indeholde forslag til løsning af de problemer, der er rejst i beslutningsforslaget samt i miljø- og planlægningsudvalgets behandling af forslaget.

Endvidere skal redegørelsen indeholde forslag til en udvidelse af afgiftsbestemmelsen i § 36 i loven om kemiske stoffer og produkter samt overvejelser om de økonomiske muligheder, der skabes, hvis den øvre grænse for afgifterne på bekæmpelsesmidler hæves.

I det følgende vil jeg redegøre for disse forhold. Redegørelsen er suppleret med en række bilag, hvori Miljøstyrelsen og Direktoratet for Arbejdstilsynet belyser reglerne om bekæmpelsesmidler (bilag I), erfaring med administration af reglerne (bilag II), udviklingen i forbruget af bekæmpelsesmidler (bilag III) og regler for arbejdet med bekæmpelsesmidler (bilag IV).

Udviklingen siden 1980 har desværre vist et stadigt stigende forbrug af bekæmpelses-